

ดร.อนุสรณ์ ฟูเจริญ

รองเลขาธิการสำนักงานการศึกษาระดับพื้นฐาน

โครงการที่เกี่ยวกับการศึกษา :

อยู่ในช่วงของการผลักดันโครงการ Digital Education โดยการใช้ IT มาเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน รับผิดชอบงานนโยบายด้านการศึกษาออกแบบ โดยเฉพาะงานด้านที่เกี่ยวข้องกับ ICT

แนวคิดโครงการ :

โลกกำลังเข้าสู่ยุค Digital Content ถ้าเมืองไทยยังไม่ถึง Digital Content อีก 2 ปี การศึกษาไทยอาจรั้งท้าย AEC เพราะฉะนั้นสิ่งที่ สพฐ. ทำก็คือการ “สร้างครู” ที่ก้าวทันโลก ผ่าน 3 กรอบแนวคิดคือ

1. ใช้เทคโนโลยี
2. รู้จักกระบวนการ หรือ วิธีการ
3. เข้าใจ content หรือ เนื้อหา

บทบาทในโครงการ :

วางแผน ออกแบบ และผลักดันให้เกิดโครงการ Digital Education รวมทั้งเรื่องการวัดและการประเมินผลเรื่องการนิเทศติดตาม

โดยบทบาทที่ท่านทำโครงการอยู่ มีส่วนเข้าไปสนับสนุนครู และเด็ก หรือการปฏิรูปการศึกษาอย่างไร :

ครูจะได้รับการพัฒนาในเรื่องของการใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนา ทักษะและจำทำให้เกิดองค์ความรู้ทุกมิติ ตั้งแต่มีความสามารถในการกำหนดแนวคิดการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ครูจะใช้สามห่วงนี้เป็นกรอบในการคิดเสมอ เพราะฉะนั้นครูในยุคหน้าจะได้รับการติดเครื่องมือ “สามห่วง” ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับ 1 2 3 ขึ้นอยู่กับความพร้อมและสถานการณ์ของครู เพราะฉะนั้นเด็กก็จะได้แบบที่ครูได้

ในการปฏิรูปการศึกษาอยากเห็นครูและเด็กเปลี่ยนแปลงอย่างไร :

โลกเต็มไปด้วยเนื้อหา หรือ Content สิ่งที่ยากเห็นหลังการปฏิรูป คือ ทั้งครูและเด็กมีความสามารถในการใช้ 1.เทคโนโลยี 2.มีกระบวนการในการแยกแยะ วิเคราะห์ และ 3. เข้าใจเนื้อหาสามารถเลือกเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองได้

ทฤษฎี “3 ห่วง” สู่ยุค Digital Education

ถ้าระบบ “อนาล็อก” ทำให้การเข้าถึงข้อมูลเชื่องช้า ไม่ทันการ โลกยุคดิจิทัลก็ทำให้เกิดเรื่องตรงกันข้าม แต่ถึงกระนั้นก็ตาม แม้ทุกวันนี้การเข้าถึงเนื้อหา หรือ ข้อมูลข่าวสารจะสะดวกรวดเร็ว แต่นั่นอาจมีประโยชน์เฉพาะกลุ่มที่ “เลือกใช้” ข้อมูลอย่างชาญฉลาด และการเลือก content อย่างชาญฉลาดมาจากไหน

“มาจากองค์ประกอบ 3 อย่างคือ 1.มีความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี 2.มีความสามารถด้านกระบวนการ ตั้งแต่การคิดวิเคราะห์ เลือก ไม่เลือก หรือที่เรียกว่า “ทักษะ” และ 3.รู้และเข้าใจตัว content หรือ ตัวเนื้อหา เพราะฉะนั้นเมื่อ 3 ห่วงมาซ้อนกัน ผลที่จะเกิดขึ้นตรงกลางนั้นถือว่า สุดยอดมาก เพราะสามารถ ประยุกต์ใช้ตัวเทคโนโลยี ผ่านวิธีการหรือกระบวนการในการใช้เนื้อหา หรือ content ในการพัฒนาเด็ก”

จากภาพจะเห็นว่า ทั้งกระบวนการ เนื้อหา และเทคโนโลยี ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการศึกษาไม่ว่าจะเป็นครู หรือใครก็ตาม ต้องเข้าใจทั้ง 3 เรื่องนี้ และใช้เป็นกรอบในการทำงาน และสำหรับครูผู้สอน ก็สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้เช่นกัน

“เมื่อได้รับการติดเครื่องมือ “3 ห่วง” ในการจัดการเรียนการสอนเด็กก็จะได้รับประโยชน์จากเครื่องมือนี้ด้วยเช่นกัน โดยวิธีการนั้น ครูจะเริ่มตรงไหนหรือเอาอันไหนเป็นตัวนำก็ได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับ 1 2 3 ขึ้นอยู่กับความพร้อม และสถานการณ์ของครู

แต่อย่างไรก็ตาม ดร.อนุสร พูเจริญ รองเลขาธิการสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ผู้รับผิดชอบนโยบายด้านเทคโนโลยี และโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอธิบายเพิ่มว่า ทุกวันนี้เด็กมีสมาร์ทโฟน ตัวสมาร์ทโฟนก็คือตัวเทคโนโลยี เพราะฉะนั้นกระบวนการหรือวิธีการในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่ต้องไปสอนแล้ว ประเด็นสำคัญอยู่ที่ใช้เทคโนโลยีไปเพื่ออะไร เพราะตัวเทคโนโลยีมันเข้าสู่ตัว content ได้มากมายมหาศาล

“เดี๋ยวนี้เด็กๆ ไม่ถามครูแล้ว เข้ากูเกิลเลยสะดวกกว่า แต่ปัญหาคือทุกวันนี้เราเน้นเนื้อหามากเกินไป เราเห็นว่าเด็กเรียนกันหัวโต ซึ่งบางเนื้อหาไม่จำเป็นต้องให้เด็กจำ ขณะที่ตัวความรู้มันไม่ได้มีอยู่ในหนังสือเท่านั้นมันมีอยู่ในทุกๆ ที่ซึ่งเยอะมาก นี่คือภาวะที่เราเจอ พอเน้นเนื้อหาหนัก เด็กก็就会被สอนให้จำเพื่อเอาไปสอบ พอเด็กจำ แต่ไม่เข้าใจ และโลกมันเปลี่ยนไปเร็วมาก ดังนั้นเด็กเราก็ตามคนอื่นไม่ทัน...เพราะทิศทางการศึกษาของประเทศต้องสอดคล้องและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก...ซึ่งปัจจุบันเราอยู่อยู่ไกลมาก แค่ AEC เราอยู่อันดับ 8 ไม่ต้องพูดถึงในระดับโลกซึ่งเราอยู่ไกลมาก ถ้าเราไม่ปรับอย่างเร่งด่วน ผมมองว่าไม่เกิน 2 ปี เราทิ้งท้าย AEC เพราะเรามีปัญหามากเรื่องกระบวนการและการประยุกต์เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนและแม้แต่การดำรงชีวิต”

ซึ่งทั้งหมดนี้เป็น “กระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์”